

RECENZÍÓK

Cikkismertetés: Az egészség jóllétbe integrálása a Közösségi Jólléti Rendszerhez vezet

*Article review: Integrating health into wellbeing leads to the
Public Wellbeing System*

Ismertető: [Vitrai József](#)

Doi: [10.58701/mej.18320](https://doi.org/10.58701/mej.18320)

Ismertetett cikk: Lippai LL., Tarkó K., Tanyi A., Kollányi Zs., Arapovics M., Vitrai J. (2025) A global framework for integrating public health into wellbeing: why a public wellbeing system is needed. *Frontiers in Public Health*, 13, <https://doi.org/10.3389/fpubh.2025.1454470>

Kulcsszavak: jóllét; népegészségügyi rendszer; választási szabadság; szociális reprezentáció
Keywords: wellbeing; public health system; freedom of choice; social representation

ÖSSZEFOGLALÁS

Napjainkban egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a jóllétet előtérbe helyező népegészségügyi kezdeményezések. A tanulmány fő kérdése az, hogy ez a folyamat valóban új választ jelenthet-e a korábbi stratégiák kihívásaira, vagy annak az esélyét növeli inkább, hogy a szemléletváltás nélküli pusztán névcserével csak a régi problémák termelődnek majd újra. Régi problémák alatt azt a népegészségügyi paradoxont értik a tanulmány szerzői, ami azt az ellentmondásokkal terhelt szakmai feladatot írja le, hogy a népegészségügy felelősségi körébe tartozó társadalmi kihívásokat a rendszer csak részben tudja kezelni. A szerzők számára a régi problémák kérdésköre azt a népegészségügyi paradoxont jelenti, hogy a népegészségügyi rendszer hatékonysága és eredményessége lényegében olyan tényezőktől függ, amelyekre valójában csak korlátozott mértékben van ráhatása.

A jóllét népegészségügyi értelmezését jelenleg meghatározó szakirodalom áttekintése, elemzése és értékelése alapján a szerzők felvázolták a jóllét új metaelméletének alapjait és társadalmi alkalmazásának lehetőségét. Véleményük szerint a jóllétet a mindennapi élet minőségére vonatkozó pozitív és negatív választási szabadság kombinációjának társadalmi reprezentációjaként fogható fel, ami egyéni és kollektív szempontokat egyaránt magában foglaló pozicionálási folyamatban alakul ki. Az egészség a jóllét társadalmi reprezentációjának és pozicionálásának egy sajátos formája, amely magában foglalja az egyének fizikai, intellektuális, érzelmi, társas, társadalmi és spirituális működésének aspektusait.

A jóllét metaelmélete a jólléttel és a szalutogenetikus egészséggel kapcsolatos társadalmi kihívások hatékonyabb megoldásának lehetőségét is megnyitja. Kiemelik annak fontosságát, hogy szükség

van egy olyan célzott társadalmi alrendszerre, ahol az érintett szervezetek céljai és szervezeti kultúrája a jólétre és az egészségfejlesztésre összpontosít. A tanulmányban a szerzők ezt tekintik a Közösségi Jóléti Rendszereknek (*Public Wellbeing System*). Következtetésük az, hogy egy új intézményrendszer, vagyis a Közösségi Rendszer kialakítása és működtetése, amely a társadalom igényeit és szükségleteit kielégítő, a jólét előmozdítását célzó szolgáltatások koprodukción alapul, lehetőséget nyújthat a népegészségügyi paradoxon leküzdésére.

AJÁNLÁS

A tanulmányban ismertetett metaelmélet lehetőséget kínál különböző tudományos háttérrel rendelkező szakemberek számára a jólét általános, közösen értelmezhető megközelítésére. Ez elősegítheti a hatékonyabb együttműködést az egyének és közösségek jólétének javítására irányuló beavatkozások közös megvalósításához. Ilyen együttműködések színtere lehet a szerzők elképzelése szerint a Közösségi Jóléti Rendszer, amely az egészségfejlesztés szemléletét alkalmazva multidiszciplináris szakértőkkel, ágazatokon átnyúló szervezetként segíthetné elő a jólét javítását a kisebb közösségek szintjétől egészen az országosig. A jövőben egy ilyen rendszer vehetné át a népegészségügyi feladatokat, és szolgálná az egészségügyét is.

HIVATKOZÁSOK

Lippai LL., Tarkó K., Tanyi A., Kollányi Zs., Arapovics M., Vitrai J. (2025) A global framework for integrating public health into wellbeing: why a public wellbeing system is needed. *Frontiers in Public Health*, 13, <https://doi.org/10.3389/fpubh.2025.1454470>

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A cikk elkészítését a Magyar Tudományos Akadémia Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programja támogatta.

INFORMÁCIÓK A SZERZŐRŐL

Vitrai József
Széchenyi István Egyetem Egészség- és Sporttudományi Kar, Szülészeti és Nőgyógyászati Tanszék, Győr;
MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport, Szeged
vitrai.jozsef@gmail.com

CIKKINFORMÁCIÓK

Beküldve: 2025. 02. 07.
Elfogadva: 2025. 02. 07.
Megjelentetve: 2025. 03. 03.

Copyright © 2025 Vitrai József. Kiadó: Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület. Ez egy nyílt hozzáférésű cikk a CC-BY-SA-4.0 licenstszerződés alapján.